

ໂຮກໄຂ້ຫວັດນົກ Avian Influenza (“Bird Flu”)

ບັນດາຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານໂຮກໄຂ້ຫວັດມີຄວາມກັງວົນຢ້ານວ່າໂຮກ H5N1 ທີ່ລະບາດກັບນົກເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ ອາດເກີດການປ່ຽນແປງກາຍເປັນໂຮກໄວຣັສຈຳພວກໄຂ້ຫວັດຊຸມໃໝ່ຂຶ້ນ. ຖ້າເປັນດັ່ງນັ້ນ ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດການລະບາດຂອງໂຮກໄຂ້ຫວັດແຜ່ໄປທົ່ວໂລກຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ຮອດປັດຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີກໍຣະນີ ສົງສັຍ ຫຼືຍັງຢືນວ່າມີໄຂ້ຫວັດນີ້ໃນ ອອສເຕຣເລຍ.

ໄຂ້ຫວັດນົກແມ່ນຫຍັງ?

ໄຂ້ຫວັດນົກແມ່ນພຍາດຕິດຕໍ່ຊຸມໜຶ່ງຂອງນົກ. ຕາມປົກກະຕິ ເຊື້ອໂຮກໄວຣັສຈະຕິດຕໍ່ແຜ່ຜ່າຍກັນ ໃນລະຫວ່າງ ຜູງນົກປ່າ ແລະບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພຍາດໃດໆຫຼືຈະມີກຳພຽງແຕ່ພຍາດທີ່ບໍ່ຮ້າຍແຮງ. ການຕິດເຊື້ອໃນກຸ່ມສັດປີກລ້ຽງ, ເຊັ່ນໄກ່, ອາດກໍ່ໃຫ້ເກີດພຍາດຢ່າງຮ້າຍແຮງໃນກຸ່ມສັດປີກເຫຼົ່ານີ້. ພຍາດໄຂ້ຫວັດນົກມີຫຼາຍຊຸມ ດ້ວຍກັນ, ແຕ່ວ່າມີພຽງສອງສາມຊຸມເທົ່ານັ້ນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດເປັນພຍາດຂຶ້ນໄດ້ກັບມະນຸດ.

ໂຮກໄຂ້ຫວັດນົກຊຸມໃໝ່ຊຸມໜຶ່ງ, ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ ໄຂ້ຫວັດປະເພດ A H5N1, ໄດ້ຖືກຄົ້ນພົບເປັນຄັ້ງທຳອິດໃນປີ 1997 ທີ່ປະເທດຈີນ. ພຍາດຊຸມນີ້ໄດ້ກັບຄືນມາອີກເມື່ອທ້າຍປີ 2003 ແລະໄດ້ແຜ່ຂຍາຍຢ່າງໄວ ໄປສູ່ຫຼາຍປະເທດໃນເອເຊຍ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດການຕິດເຊື້ອຢ່າງຮ້າຍແຮງໃນຜູງສັດປີກລ້ຽງຫຼາຍແຫ່ງ. ປັດຈຸບັນຍັງບໍ່ມີຫຼັກຖານຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າໄດ້ມີການຕິດເຊື້ອໄຂ້ຫວັດນົກໃນຜູງນົກໃນອອສເຕຣເລຍ.

ໄວຣັສຊຸມນີ້ໄດ້ແຜ່ເຊື້ອໄປຫາຄົນທີ່ໃກ້ຊິດກັບສັດປີກທີ່ເຈັບປ່ວຍຫຼືອາຈົມຂອງສັດເຫຼົ່ານັ້ນ. ນັບແຕ່ ວັນທີ 28 ເດືອນທັນວາ ປີ 2003 ເປັນຕົ້ນມາ, ໄດ້ມີກວ່າ 110 ກໍຣະນີ ຊຶ່ງໄດ້ມີລາຍງານຍັງຢືນວ່າ ແມ່ນກໍຣະນີຂອງໄຂ້ຫວັດນົກ ທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບຄົນ ໃນປະເທດໄທ, ວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ອິນໂດນີເຊຍ, ແລະຫຼາຍຄົນ ທີ່ເປັນໄຂ້ຫວັດນົກໄດ້ເສຍຊີວິດ.

ຮອດປັດຈຸບັນນີ້, ຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອ A H5N1 ບໍ່ປາກົດວ່າສາມາດແຜ່ເຊື້ອໃຫ້ຄົນອື່ນໄດ້ໂດຍງ່າຍ. ການຢູ່ໃກ້ຊິດກັບສັດທີ່ຕິດເຊື້ອຫຼືອາຈົມຂອງສັດເຫຼົ່ານັ້ນ (ຫຼືຂີ້ຝຸ່ນ ຫຼື ຂີ້ດິນທີ່ມີເຊື້ອໂຮກຈາກອາຈົມຂອງສັດປີກ) ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດການຕິດເຊື້ອຂຶ້ນກັບຄົນໄດ້. ການກິນອາຫານທີ່ຜລິດຈາກສັດປີກທີ່ປຸງຈົນສຸກດີຫຼືໄຂ່ໄກ່ທີ່ປຸງສຸກແລ້ວ ຈະບໍ່ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ເກີດຕິດເຊື້ອ.

ການລະບາດຂອງໂຮກ (epidemic) ທີ່ເກີດຂຶ້ນທົ່ວໂລກແລະເປັນກັນແຜ່ຫຼາຍ ເອີ້ນວ່າ ການລະບາດຂອງໂຮກຢ່າງກວ້າງຂວາງຮ້າຍແຮງ (pandemic). ການລະບາດຢ່າງກວ້າງຂວາງຮ້າຍແຮງສາມາດອຸບັດຂຶ້ນໄດ້

ເມື່ອມີເຊື້ອໄວຣັສຊຸມໃໝ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນຂະນະທີ່ມະນຸດຍັງມີພູມຕ້ານທານຕໍ່ ຕໍ່ພຍາດຊຸມນັ້ນ ຫຼື ຍັງບໍ່ມີເລີຍ. ໂຮກຫວັດທີ່ລະບາດຢ່າງຮ້າຍແຮງເຄີຍເກີດຂຶ້ນມາກ່ອນໃນປີ 1918-19, 1957-58 ແລະ 1968-69. ເມື່ອ ໂຮກລະບາດຮ້າຍແຮງເກີດຂຶ້ນໃນປີ 1918-19, ໄດ້ມີຄົນຕາຍເປັນຈຳນວນ ລະຫວ່າງ 20 ຫາ 40 ລ້ານຄົນ. ນັກວິທະຍາສາດຫຼາຍທ່ານມີຄວາມກັງວົນຢ້ານວ່າ ເຊື້ອໂຮກ H5N1ທີ່ລະບາດຂຶ້ນໃນຝູງນີກເມື່ອບໍ່ດົນມາ ນີ້ ອາດເກີດການປ່ຽນແປງກາຍເປັນເຊື້ອໄວຣັສໄຂ້ຫວັດຊຸມໃໝ່ທີ່ແຜ່ຜາຍຢ່າງງ່າຍດາຍລະຫວ່າງຄົນ, ຊຶ່ງຈະ ເປັນຜົນໃຫ້ເກີດການລະບາດ ຂອງເຊື້ອໂຮກ ຢ່າງກວ້າງຂວາງແລະຮ້າຍແຮງ.

ອາການຂອງໂຮກນີ້ມີຫຍັງແດ່?

ໄຂ້ຫວັດນິກຊຸມໃໝ່ຕ່າງໆ ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດອາການແຕກຕ່າງກັນໄປເມື່ອເກີດຂຶ້ນກັບຄົນ. ໄຂ້ຫວັດນິກທຸກຊຸມ ສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດອາການທີ່ຄ້າຍຄືກັບໄຂ້ຫວັດໃຫຍ່ແບບທັມມະດາທົ່ວໄປຂອງຄົນ (ເປັນໄຂ້, ໄອ, ເມື່ອຍ ອ່ອນເພັຍ, ປວດຕາມກ້າມເນື້ອ, ເຈັບຄໍ, ຫັນໃຈຝືດ, ຂໍ້ມູກໄຫຼ, ເຈັບຫົວ). ໃນບາງກໍລະນີ ເຊື້ອໂຮກຊຸມ H5N1 ອາດກໍ່ໃຫ້ເກີດການເປັນໂຮກປອດບວມຢ່າງຮ້າຍແຮງ ແລະໃນກໍລະນີສ່ວນນ້ອຍ, ຄົນເຈັບອາດ ເປັນ ໂຮກ ເຍື່ອຫຸ້ມສມອງອັກເສບ ຫຼື ຖອກທ້ອງໄດ້. ອາການທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນກັບຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອຊຸມ H7 ແມ່ນເປັນ ໂຮກຕາແດງ (ເຍື່ອຫຸ້ມຕາຂາວອັກເສບ). ຕາມປົກກະຕິ ອາການຕ່າງໆຈະສະແດງອອກໃນ ລະຫວ່າງ ສອງ ຫາສີ່ ມື້ຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບເຊື້ອ.

ແມ່ນໃຜແດ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອນີ້?

ຄົນສ່ວນຫຼາຍບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອ. ຄົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອ H5N1 ແມ່ນຜູ້ທີ່ຢູ່ ໃກ້ຊິດກັບນົກທີ່ເຈັບປ່ວຍຫຼືອາຈົມຂອງມັນ ໃນລະຫວ່າງທີ່ພັກອາໄສຢູ່ຫຼືເດີນທາງໄປໃນເຂດທີ່ເຊື້ອໂຮກກຳລັງ ແຜ່ຜາຍໝູນວຽນຢູ່, ຫຼືວ່າ (ແຕ່ວ່າເປັນສ່ວນນ້ອຍ) ຜູ້ທີ່ໃກ້ຊິດກັບຄົນທີ່ມີເຊື້ອໂຮກແບບພຍາດຂອງຄົນຢູ່ ໃນຕົວ ແລະ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ເຊື້ອກຳລັງແຜ່ຜາຍຢູ່.

ຈະປ້ອງກັນໂຮກນີ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ການສັກຢາປ້ອງກັນພຍາດໄຂ້ຫວັດນິກໃຫ້ມະນຸດຍັງບໍ່ທັນມີເທື່ອ. ຢາສັກປ້ອງກັນຫວັດຂອງຄົນແບບ ທັມມະດາ ຊຶ່ງມີຢູ່ໃນປັດຈຸບັນຈະບໍ່ສາມາດປ້ອງກັນໂຮກຈາກໄຂ້ຫວັດນິກໄດ້, ຊຶ່ງຮວມເຖິງເຊື້ອໂຮກ ຊຸມ H5N1 ດ້ວຍ. ປັດຈຸບັນນີ້ ນັກວິທະຍາສາດທົ່ວໂລກກຳລັງສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອຜລິດຢາສັກ ປ້ອງກັນ ທີ່ ເໝາະສົມ ຕໍ່ໂຮກຊຸມນີ້.

ຈະກວດຫາພຍາດນີ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ການກວດຫາໂຮກໄຂ້ຫວັດນິກສາມາດກະທຳໄດ້ໂດຍໃຊ້ຕົວຢ່າງຂອງເລືອດ, ຂີ້ເຖີ ຫຼື ຈາກເນື້ອເຍື່ອໃນດັງ ແລະ ຮູຄໍ. ການວິຈັຍແມ່ນເຮັດທີ່ຫ້ອງທົດລອງພິເສດສະເພາະ.

ຈະປິ່ນປົວພຍາດນີ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ຢາຕ້ານເຊື້ອຫວັດຊຸມນີ້ໂດຍສະເພາະອາດໃຊ້ເປັນຜົນໃນການຕໍ່ຕ້ານໂຮກໄຂ້ຫວັດນິກທີ່ເກີດກັບຄົນແລະ ນຳ ມາໃຊ້ປົວຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອພຍາດຊຸມ H5N1 ນີ້.

ມີການຮັບມືວິທີໃດເພື່ອສຸຂະພາບຂອງຂຸມຊີນ?

ການລະບາດຂອງໂຮກໄຂ້ຫວັດນິກຊິນດູ່ຕ່າງໆເຄີຍເກີດຂຶ້ນມາກ່ອນໃນອອສເຕຣເລັຍ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ຍັງບໍ່ໄດ້ມີລາຍງານວ່າມີໄຂ້ຫວັດນິກຊິນລະບາດຂຶ້ນຫວ່າງບໍ່ດົນນີ້ ເກີດຂຶ້ນໃນປະເທດອອສເຕຣເລັຍເທື່ອ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ມີລາຍງານວ່າມີຄົນອອສເຕຣລຽນຕິດເຊື້ອໄວຣັສ H5N1 ນີ້ເທື່ອ. ປະເທດອອສເຕຣເລັຍ ບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າສັດປີກທີ່ມີຊີວິດ ຫຼື ຜລິຕັ້ງສັດປີກດິບຈາກປະເທດເອເຊັຍ ແລະໄດ້ມີການກວດຂັ້ນຕາມຊາຍແດນ ຂອງປະເທດ ອອສເຕຣເລັຍ ບໍ່ໃຫ້ມີການນຳເອົານົກຫຼືຜລິຕັ້ງຈາກນົກເຂົ້າປະເທດໂດຍຜິດກົດໝາຍ.

ຄຳເຕືອນເຮືອງການເດີນທາງ

ຄົນອອສເຕຣລຽນທີ່ເດີນທາງໄປໃນເຂດທີ່ມີໂຮກໄຂ້ຫວັດນິກລະບາດ ສາມາດລົດຜ່ອນການສ່ຽງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອໂຮກໄດ້ໂດຍຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໄປຟາມລ້ຽງສັດປີກ ແລະ ຕລາດທີ່ຂາຍສັດປີກທີ່ຍັງເປັນ. ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງໝັ້ນໃຈວ່າເມື່ອຈັບຕ້ອງສັດປີກທີ່ຍັງເປັນ ຫຼື ຈັບບາຍໄຂ່ຕ້ອງຈັບບາຍໃຫ້ຖືກຫຼັກອະນາມັຍ, ໂດຍການລ້າງມືຫຼັງຈາກຈັບຕ້ອງ ຂອງ ເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະ ຕ້ອງໝັ້ນໃຈວ່າສັດປີກນັ້ນໄດ້ປຸງຈົນສຸກດີຢ່າງທົ່ວເຖິງກ່ອນກິນ.

ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

Australian Government Department of Health and Ageing information hotline
1800 004 599.

ຂໍ້ມູນເຊື່ອມໂຍງ (Related links)

NSW Health influenza factsheet (usual human influenza)
<http://www0.health.nsw.gov.au/factsheets/infectious/influenza.html>

Australian Government Department of Health and Ageing – Avian influenza
http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/health-avian_influenza-index.htm

World Health Organization
http://www.who.int/influenza/human_animal_interface/en/

Travel Advice (Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade)
<http://www.smartraveller.gov.au/>

U.S. Centers for Disease Control and Prevention
<http://www.cdc.gov/flu/avian/index.htm>

ຮາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ - ຜແນກສາທາຣະນະສຸກແຫ່ງຣັດ NSW

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au

ຖ້າທ່ານຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອໃນການໂທລະສັບເປັນພາສາອັງກິດ,
ກະຊວງໂທລະສັບແຜນການແຜ່ອອກກະສານແລະແປພາສາ (TIS) ທີ່ ເລກໂທລະສັບ 131 450.

ບັນດາເລກໂທລະສັບແມ່ນຖືກຕ້ອງເມື່ອເວລາເອກກະສານນີ້ພິມອອກ ແຕ່ວ່າບໍ່ໄດ້ມີການກວດເບິ່ງ
ການປ່ຽນແປງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ທ່ານຄວນກວດເບິ່ງເລກໂທລະສັບເທື່ອນຶ່ງ ໃນສະມຸດໂທລະສັບ ເພື່ອຄວາມ
ແນ່ໃຈ.

ທ່ານສາມາດຫາເບິ່ງຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມເປັນພາສາລາວໄດ້ ທີ່ເວັບໄຊຕ໌ ຂອງ Multicultural
Communication ທີ່ <http://www.mhcs.health.nsw.gov.au>